

Изази суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на год. 4 ф.,
на по године 2 ф., на четврт
године 1 ф.

За АУСТРО-УГАРСКУ, БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 ф., на по год. 3 ф., на четврт
године 1 ф. и 50 новч.

За све остале земље годишње
20 фран. у злату, на по године
10 фран., на четврт год. 5. фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштан-
ском упутницом непосредно ад-
министрацији „Гл. Црногорца“
на Цетиње, или отплатити на-
м новина на коју драго пошту,
а коме је наручије, може се
претплатити код г. *Петра Рама-*
дановића, К. Ц. агента у Котор.
Допише се шаљу уредницима;
Руконис се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку
ријеч или за број од пет цифа-
ра по три новини за први пут,
а за сваки даљи пут по 2 новч.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

По наредби г. *Министра Про-
свјете и Црквених Послова* од 29. де-
цембра ове године Број 1239. доса-
дашња администрација званичних
листова прелази од нове године у
руке овд. *Прве К. Ц. Повл. Књижаре*
П. М. Калуђеровића, која ће по-
средно и непосредно примати прет-
плату на „Глас Црногорца“ и „Про-
свјету“ за идучу годину.

По истој наредби „Глас Црно-
горца“ и „Просвјета“ неће се пи-
коме слати, ко се на вријеме не јави
својом претплатом.

Претплату примају за Црну
Гору: *све поште и К. Ц. Повл. Књи-
жара П. М. Калуђеровића*; за ино-
странство: *Прва К. Ц. Повл. Књижара*
*П. М. Калуђеровића (Cettigne, Monté-
négro)*, г. *Петро Рамадановић К. Ц.*
агент у Котору (*Cattaro, Dalmatien*) и
г. *Мита Стајић* књижар у Биограду
(*Belgrade, Serbie*).

„Глас Црногорца“ стоји:

За Црну Гору на годину 4 фор.

За Аустро-Угарску, Босну и Херце-
говину на годину 6 фор.

За све остале земље годишње
20 франка у злату.

„Просвјета“ стоји: за Црну
Гору на годину 2 фор.

За све остале земље на годину
3 фиорина.

Претплата се може слати и у
полугодишњим и тромјесечним роко-
вима по релативној цијени.

Цетиње, 29 дец. 1898. год.

Из Канцеларије К. Ц. Министарства
Просвјете и Цркв. Послова.

Напомена. Прве бројеве „Гласа
Црногорца“ и „Просвјете“ шаљамо
свијема старијем претплатницима.

Ко жели и даље примати „Глас
Црногорца“ и „Просвјету“ нека **одмах**
пошаље нову претплату, у противном
случају — ко год се на вријеме не
јави с новом претплатом — свакоме
ће се, без разлике, лист обуставити.

АДМИНИСТРАЦИЈА
Званичних Листова.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ

Њихова Височанства Господар и
Књагинња са свом Књажевском Поро-
дицом провели су Божићне празни-
ке на Ријеци у питомом Љесковцу.

Њихова Височанства Књаз Го-
сподар и Књаз Насљедник и Њ. С.
Књаз Мирко дошли су у уторник
с Ријеке овамо.

НА ИЗМАКУ ГОДИНЕ.

Црна Гора, која се налази тек
у почетку свог унутрашњег еконо-
ног и просвјетног развоја, може са
задовољством погледати на годину,
с којом се растајемо.

Да најприје погледамо главне
изворе народног благостања.

Година, истина, није била по
свој држави једнако родна, а уз то
је још и Турска, бојећи се перодице,
забранила извоз жита из сусједне
нам Арбаије; по и кад земља нај-
боље роди, да немамо стоке, не би
се могло говорити о народном добро-
стању, а ове године је наше сто-
чарство, у којем је најјача наша
економна снага, лијепо напредовало.
Цијено стоци на нашим пазарима
било су повољно, па се је од ње
ове године доста извезло у Ита-
лију, Малту, Марсељ, Скадар, па и
у сусједну Аустро-Угарску у пркос
велике царине, а овај извоз преко
мора све више напредује, што ће
неминовно још више појачати овај
главни извор нашег народног бла-
гостања.

Од све ово стоке извози се го-
тово половина из Бара, тог глав-
ног нашег морског пристаништа,
које ће добити тек онда праву трго-
вачку важност, кад буде довршен
започети пут између Ријеке и Вира,
јер онда ће барска лука бити у
непосредној вези са главнијим нашим
трговинским средиштима.

На просвјетном пољу обратила
се је највећа пажња проширењу
основне наставе, која је у свакој
држави основ народне просвјете. У
појединим окрузима, нарочито у ник-
шићском, отворено је с тога више
нових школа, а уз школе подигнуто
су на много мјеста и нове цркве.
Али највеличанственији споменик на
овом пољу јест велики и лијепо
храм св. Василија у Никшићу, око
којег се је ове године са толиким
прегнукем радило, да се је успјело
испред зиме ставити га под кров.

И наше правосудје развија се
и усавршава сваком даном све више,
а као плод тог усавршавања изи-
шао је ове године трудом нашег
Министра правосудја наш „Имовин-
ски Законик“ у другом поправље-
ном и попуњеном издању.

На пољу унутрашњег нашег
рада споменућемо још нову поштан-
ску конвенцију са Италијом и редов-
но кретање возне поште између
Вира и Бара.

Поред свијех овјех брига око
културног нашег развоја Његово
Височанство Господар обновио је
ове године гарду, ову поносну уста-
нову бесмртног Књаза Данила и
ставио јој на чело Свог узвишеног
Сина Књаза Мирка. Ко познаје вој-
нички дух Црногораца, лако си може
преставити, коликим је одушевље-
њем поздравно црно народ ову рат-
ничку силу, те којом вољом и љу-
бави сваке се отимље да буде учес-
ником те гарде.

И наши спољашњи односи разви-
јали су се досљедно и успјешно.

Пут Њ. В. Господара у Лондон
и дочек, који је тамо нашао, учинили
су у свему политичком свијету јак
утицај, који се могао оназити у
јевропској штампи; а органи српског
јавног мишљења поздравили су тај до-
гађај са задовољством.

Посјету, коју је учинио Њ. К. В.
бугарски Књаз Фердинанд нашем
Двору, у поново замућеном поло-
жају на Балкану, ми биљежили као
радосну појаву. Од скоро ослобођени
братски нам народ бугарски, и по
својим урођенијем врлинама, и по

свом географском положају, данас
је врло моћна чиниоца на јевроп-
ском истоку, који још чека да се
његове ствари раширисте и уреде.
А до тога се неће никад доћи без
братскога споразума балканских на-
рода, особито без споразума бугар-
скога и српскога народа.

Црна је Гора ове године утвр-
дила пријатељске односе још с једном
балканском државом, с којом су нас
вагда спајале везе исте вјере и исте
националне тежње. Грчка, послје
пороза на бојноме пољу, послје не-
намјерних жртава, што је подни-
јела за бољу будућност Крита, данас
млада тај богати острв у рукама
свога Краљовића, по без утицаја са
Цетиња, што радо признају и грчки
Краљевски Двор и грчки народ. А
природно рјешење критскога питања
и победа грчке националне мисли
на Криту дају правац даљем току
уређења балканских ствари, који
потпуно одговара и интересима оста-
лијех балканских народа, и инте-
ресима општег мира.

Наши пријатељски односи са
великом сусједном турском Цареви-
ном и ове године су се на дјелу пока-
зали и потврдили приликом арна-
утског нападаја на Србе код Берана.
На посредовање књажевске владе
Висока Порта се одазвала таквом
добром вољом, да је одма био успо-
стављен ред задовољностином и обе-
бјеђењем нападнутијех мирних Ср-
ба, не без судјеловања с наше
стране.

А ново оружје, које је о Ускр-
сењу Њ. В. Цар Никола даровао
Црној Гори, најбољи је доказ оне
вјековне заштите велике словенске
Царевине, под којом се наша Отаџ-
бина снажи и напредује.

Погледавши дакле на годину,
која истиче, ми ју можемо убројити
у добре године нашег народног жи-
вота; и праштајући се с њом, чести-
тамо Црној Гори сретну и још би-
рићетнију нову годину.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 31 децембра.

У пошљедње вријеме Инглези
никако нијесу задовољни током дога-
ђаја у Китају. Криво им је, што
тамо имате успјеха и Руси, и Фран-
цузи, и Њемци, а Инглези узеше
„само“ Веј-Хај-Веј. Због тога они
пријете на све стране и раде на
појачању своје ратне силе, нарочито
на мору. Руси знају, да се ингле-
ске пријетње, у главном тичу њих;
али их оне ни мало не стране. Руси
се ни најмање не боје Инглеза. Пе-
троградски „Народ“ вели, на ингле-
ске пријетње, да инглеска флота
ништа не може наудити Русији. То
се најбоље показало у кримском рату,
када је инглеска флота далеко на-
дмашивала руску флоту, па је ипак
Русија без икаква напора одбила
свако нападање на њено земљиште.
Касније, кад је год Русија стала
против Инглеске, увијек је Ингле-
ска уступила. Инглези су рачунали,
да ће само они поћи се добити
Китај а сад им се пада изјаловила.
Они се срде, пријете, али слабо се
ко на то осврће.

И „Московске Вједомости“ освр-
ћу се на инглеске пријетње, па и
оне веле, да су то тек празне ријечи.
Све и кад би Инглези на мору и
одржали побједе, не би оне ријешиле
спор, него победа на копну; а Ин-
глеска је свуда изложена. Тако про-
тив Инђије може Француска послати
из Индо-Китаја 25.000 људи, а
Русија од противне стране барем
100.000 момака, а Инглеска им не
може више противуставити од 50.000
људи, јер не особито вјерна и лоше
извјежбана урођеничка војска слабо
би јој помогла против јевропске вој-
ске. На сваки начин, Инглеска не
може бранити Инђију на два фрон-
та, уз то лако је замислити, како
би у Инђији дочекали бијелог осло-
бодитеља. У Мисиру не стоје Ин-
глези ни мало боље. Французи лако
могу из Туниса тамо послати 50.000
људи; шта могу против ових 30.000
Мисираца лорда Киченера?

Најпослије, данас Инглези не
би могли предупредити искрцавање
војске у самој Инглеској. Ако би
Инглези хтјели да окруже своје
јужно приморје ланцем убојних лађа,
морали би повући из свију других
мора своје лађе. У противном слу-
чају довољно би било угупити
се у борбу с инглеском ескадром, а
међу тим војску искрцати на дру-
гом мјесту. Лако би Французи
могла за кратко вријеме из Калеза
у Дувр бацити 30.000 људи. Уа то
ваља имати на уму, да би се искрца-
вање могло извршити у исто ври-
јете на три мјеста: из Калеза близу
Дувра, из Шербурга близу Порте-
мута и из Хаура у Ирску. Морска
битка једва би се почела, а искрца-
вање у Дувру било би већ извр-
шено. Сам лорд Солзбери казао је,
да се он највише боји искрцавања
војске, јер би тада Инглеска била
поражена.

Свој чланак завршују „Моск.
Вједом.“ тиме, што дају израза свом
уијерену, да двојни савез нема раз-
лога очајавати о својој коначној
побједи.

— Прилике у Аустро-Угарској.

Дошао је 31 децембар, па и 1 јануар,
а не стиже ни она влада у Бечу,
као ни она у Пошти, да законодав-
ним путем расправљају законе, који се
тичу заједничких односа. Бечка је
влада користила се §. 14. устава, и
царским указом ријешила, односно
одобрала и продужила привремено-
ност и за 1899 год. Мађарска влада,
међу тим, само је продужила цар-
ским указом коту заједничких тро-
шкова обје државне половине. Међу-
собни уговор продужиће обје владе,
односно мађарска, министарским по-
тама, јер на то није овлашћена
крупа по мађарском уставу. По
поред тога има у Мађарској још
једна невоља с буџетом, који ни
привремено ни стално није сабор
одобрно. Опозиција је мислила да
ће и то влада ријешити силом свог
ауторитета и већ је била органи-
зовала отказ порезе за 1899 год.
Влада је то предухитрила, јер је
министар финансије издао наредбу
свиима пореским властима, да од 1
јануара ни од ког не траже ексе-
кутивним начином порезу, по да при-
мају само, ко добре воље даде. Да-
кле влада сама није вољна да гази

пр. бранати, а и уз руду или у тањиге може га човјек за лакше терете упрехи; при највећим теретима у колима, није нужде 4 вола презати, него само три и то трећег на логава.

Како у овом хаму са ужетима на јармацу вуку — као год и коњи — то је управљање са три вола, упоредно много лакше, него када се четири вола, два напријед два натраг, упрегну, па човјек мора из свег грла да виче и сваки час да скаче с кола, да их поведе куд треба.

А још има једна околност, која даје овој справи првенство од обичног јарма. Свакоме је познато, да се у коња штринге што на краће метну, зато, да лакше вуче терет, јер, чим је даље од терета, тим је теже вући. Код оваких хамова имадемо то ието, па када у колима три вола под терет близу запрегнемо, тим ће га лакше кренути и вући, и врједи исто толико, као да смо у јармовима 4 вола запрегли, јер при презању 4 вола обично један не вуче. Ако човјек тјера бичем предњак не вуку рудници, ако пак ове тјера, предњаци мало вуку. Ријетко су када четири вола тако добро спарена, да сви једнако вуку.

При орању запрегну се три вола, један уз другог као год што коње упрегнемо. При оваком презању т. ј. гдје су три вола један уз другог, обично се, док се не упу-те, гурају мало, али послеје неколико дана иде сваки својим правцем, а да један другоме не смета.

Волови, који су 8 и више година увијек ипаш у обичном јарму, вуку у овој справи одмах, чим се прии пут запрегну. А за волове који су у јарму гуше и кашљу, хам овај права је благодат.

Имали смо прилике да се освједочи-мо код вола, који се, при поље тежем раду, а већој врућини, увијек гушно, језик пружао на поље, а тако тешко дисао и кашљао, да се из приличне даљине чуло, да је чим је почео у овом хаму вући, онг часа све то на један мах престало, а ни при највећем терету и највећој врућини, није се више понављало тешко дисање и кашаљ. Тај иети во упрегнут је послеје мјесец дана, како је у овом хаму ишао, за покушај само, опет у јарам и промјена је смјеста наступила; није орао ни $\frac{1}{4}$ сата, а већ поче кашљати па ни бразду при орању не хтје више да држи.

Цијена оваких хамовима није велика, а лако се може упутити свако, да их и сам прави, само кад једанпут види.

Оваки хамови могу се добити по 1 ф. 50 нов. од колада, само се мора назна-чити: је ли во од великих, средњих или малих.

„Привредник.“

(Земљорадничке задруге.) Оснивање тих задруга веома је проста ствар, а који би хтио, да такву Задругу оснује, нека добави књигу „Српске земљорадничке задруге“ о којој говоримо на другом мјесту овог броја.

Оваква се Задруга оснива на слобод-ном јемству својих задругара, а цијел-јој је:

а) да његује добре односе међу сво-јим задругарима тако, да живе у слози, да се узајамно — један за све, а сви за једног — помажу, те да се на тај начин створе подесне погодбе за наравствено (мо-рално) поправљање задругара и за уна-пређење пољопривреде на селу;

покорности и на устима ријечима љубави уноси кугу у стан својих побједиоца Шпањаца. Морал је појеме, да је отворена борба немишлена, када нијесу силе једнаке, али је могућа борба потајна — издаја под образном оданости. Из почетка овај основ-ни мотив „Валенрода“ нијесу схватили ни Пољаци, ни Руси; него су га разумјели тек касње, кад су њихови међусобни напетости односи пуцали... У осталом, још је питање, да ли је Мидкијевић имао у виду да пружи свијем султанцима по-литички програм тако мајавелски; нај-јеројатније је, да је „Валенрод“ био сам одзивом оног јачног расположења, које је завладало јесеником, кад је мишљу зару-пнуо дубље у положај своје околине не само пољске него и руске. Живот у Москви па од 1828 и у Петрограду, много му је разјаснио, упознао га са најнићенијима преставницима тадашњег мисаоног дијела руског друштва, с којима је остао дуго у најбољим односима, и о којима се тако топло касње сјећао, кад је био у иностранству. (Посланица „Пријатељима у Москви.“) Он је уживао пријатељски дочек у аристократијем салонима и код наста-њенијех Пољака у Петрограду, и сприја-тељско се са Пушкином, који је с њим измјенивао мисли „и чисте маште, и пје-сме“... Ова блискост дају најнићенијих сло-весенијех јесеника потакла је Мидкије-вићу јесеничко савишење њиховијех душа са два еродна алпшијска бријега, који су за вада раздијелили струјом потока, а тек чују шум свога непријатеља, клоне један другом своје поднебесне врхове...

(Свршиће се.)

б) да својим задругарима који заслу-жују кредита и који су кадри да врате што им се повјери, набави потребна новца и то у виду позајмице за њихове пољо-привредне послове;

в) да буди и шири свијест о штед-њи међу својим задругарима и да прима штеднионичке улоге, како од задругара та-ко и од других лица;

г) да приправља и помаже оснивање привредних сеоских удружења, као што су: удружења за заједничку набавку и употребу пољопривредних справа, стоке за размижавање (приплод) и заједнички рад на пољу; удружења за прераду сточних производа; удружења за заједничку на-бавку пољопривредних намирница и зајед-ничку продају производа; удружења за обезбјеђивање од елементарних непогода (случајева) и на случај болести, старости и смрти; за тим удружења добротворна и просвјетна и т. д.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 31 децембр.

(Божик.) Божикни празници прове-дени су у престолници весело по лијепи-јем народијем обичајима. На Бадњи-дан у прии мрак почело је налагање бадњака уз пуцању из револвера и пушака, која се је раздијегала уз весело пјевање све до зоре, док је зазвонило на јутренју, иза које је одма слиједила света архијерејска ли-тургија у присуству многобројног народа. Послеје богослужења одило се из цркве на честицања по свој вароши, а весели по-лазници мирбожали су се, гдје год су се сријетали. О Божик је врјеме било пре-лијепно, готово без снјега, а топло као у еред прољећа.

(Српска књижевна задруга.) Упра-ва Српске Књижевне Задруге одабрала је својим повјереником за Цетиње г. проф. Јова Калужеровића, који ће примати од овдашњих Задругиних чланова годишње улоге и издавати свакоме Задругина издања.

Сваки дакле члан, који жели имати и седмо коло Задругиних издања, нека преда што прије свој улог г. Ј. Калужеро-вићу, а за нове чланове, који би жељели добити и сва ранија Задругина издања, Управа Задруге одлучила је: да се свих досадашњих шест кола Задругиних књига (свега 43 укорићене књиге) могу дати За-другарима за 18 фиор., — т. ј. по 3 фиор. за коло. Ако пак коме не требује свих шест кола, него само нека, онда је I. П. III. и VI. колу цијена по 3 ф. 50 нов., а V. и VI. по 5 фиор.

(Тужни помен.) Други дан Божик-а био је у Влашкој цркви парастос покојног професору Беари, коме је присуствовало више покојникових пријатеља и поштова-оца. Овај помен, као и сваке године, при-редио је покојников друг и пријатељ г. проф. Војо Новаковић.

* * *

(„Пјесник и Вила“ у Мостару.) Срп-ско-православно цркв. пјевачко друштво „Гусле“ у Мостару приредило је недавно својим члановима друштвену забаву са ода-браним програмом. Једна тачка тог про-грама била је жива слика из „Пјесника и Виле“, коју ево износимо у кратком изво-ду и нашим читаоцима:

Пјесник у богатом црногорском оди-јелу, а вила у танкој бијелој хаљини са крилима и расплећеном косом. Пјесник сам говори подужу и призиваје вилу, да му дође. Она му се појави из горе са ви-сине. Њих двоје разговарају дуго и при крају вила крупније пјесника довор-вијен-цем. Сад наприје народ са стране пред пјесника, сви у скупоцјеном одијелу под токама, а барјактар са барјаком клекне испред народа пред пјесника. Пјесник не-тегте мач, као да би хтио рећи „У бој!“ Над њима свијема лебди вила, иза кулиса тихо се чује Књажева пјесма „Онама онама“, а све освјетљана бенгалска натра, час црвена, час плава, час зелена, час љуби-часта и т. д.

Ова жива слика била је тако дивно уређена и пјешто састављена, да је све гледаоце управ очарала.

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ.

(Теслин проналазак.) Чувеном срп-ском научњаку електро-техничару и ри-валу славнога Едисона, Николи Тесли, писало је за руком да дође до једног чуд-новатог проналазак који, кад би се при-мјенио у рату на суву и на мору, снабдео би војске једним таквим средством уни-штења да је страха профучати његове практичне резултате. Тајна овога прона-лазак лежи управо у преносу електричне снаге у даљини до сада непознатој. Без икакве спроводне жице, простом атмосфер-ском кондукцијом струја ће, према Тесли-ном тврђењу, прелазити хиљадама кило-метара без икаква губитка у снази, носећи несрећу и смрт, сигурну и невидиму смрт у редове непријатеља и да се овај ни

мало не нада и не очекује њено прибли-живање и долазак.

Овај ријешени проблем састоји се дакле у произвођењу и у преносу на грд-не даљине струја колосалне снаге која је још непозната од савремених електричара.

Благодарећи овоме проналазку један прости управљач може са највећом сигур-ношћу своје личности бацити у ваздух, сједећи у својој лабораторији, највеће рат-не бродове који носе запаљиве материје и који се налазе на неизмјерним даљинама.

Једна проста лађа, али да је брза, постаје овим средством најопаснији непри-јатељ свакој флоти. Носећи са собом само неколико малих бродича, чија кретања треба да тачно одговарају управљању јед-ног оператора који се на њој налази, ова проста лађа може уништити цијелу непри-јатељску ескадру, а да она не претрпи никакву штету, нити пак да буде изложена каквој опасности. Истим начином и без икакве опасности опет, она ће моћи доба-цивати у непријатељско пристаниште доста велику количину запаљивих материја, те да пораз буде сличан ономе што га један земљотрес учини.

Како би дао видљива знака о њего-вом проналазку, Тесла је начинио једну са свим малу лађицу, право чудо тачности и математичке прецизности, одговарајући потпуно његовој замисли. Њена су кре-тања и управљања у вези са једним ма-лим електричним мотором, који се налази удаљен од ње у другој соби.

Ето тако, на једној адмиралској лађи која би изгледала сасвим неопасна, један би електричар на најпростији начин по-мрачно сву науку највијештијих стратеги-чара, управљајући им једну од оваких лађица намијењених да сију смрт, смрт изненадану, неочекивану, ударајући из да-лека и сачињавајући тиме један прави катаклизам, који је човјечија рука припре-мила.

Да би потпуно убједио најобразова-није и најскептичније народе на свијету, Тесла је дошао на мисао да 1900. год. изложи једну торпедну лађу по његовом проналазку и којом ће он сам из Њу-Јор-ка управљати, без спроводних жица, про-стим преносом електрике преко виших слојева атмосфере.

(Професор Езмарх о рату у будућ-ности.) Чувени професор у кишком свеу-чилишту, Езмарх, с погледом на конфе-ренцију, која ће се у Петрограду састати ушљед предлога цара Николе за обустав-љање оружјања, предлаже од своје стране, да се смањи страха ратна. Ушљед брзо-метних топова и пушака биће у будућем рату број рањеника врло велик, те поће увијек бити лекар при руци, за то пред-лаже Езмарх, да сви војници буду поуче-ни, како се може рањенику дати прва по-моћ и да сваки буде снабђен најпотреб-нијим завојима. Онда предлаже, да се во-јници обавијесте о важности Црснога Крста, како не би заостављали лекаре и рањенике. Најпослије предлаже, да се ме-ђународном конвенцијом одреди, да се упо-требавају само таква оловна зрна малог калибра, која су са свим, или барем на врху омотана тврдом металом, како би се избегле страшне посљедице од голних олов-них зрна.

(Убиство Гани-беја.) — О убиству Арнаута Гани беја, султановога ађутанта, јављају, да је извршено у Пери у турском дућану Патинира. Убица Хафуз-паша члан је цариградске варошке префектуре и интендант Рагиб беја, првога султано-вога коморника. Послеје неколико часова издахнуо је Гани-беј у болници францус-кој од рана, које му је задио револвер Хафуз-пашин. Гани беј био је зликовац и измучавао је од људи новац пријетекли им смрћу. Уздајући се у своју милост код султана, он је у посљедње врјеме својим злодјелима сваком додијао и у Пери сада је многијема пао терет са срца.

Неке новине јављају, да је Султан обећао награду од 1000 турских лира ономе, ко прокаже, гдје се крије Хафуз-паша, убица Гани-беја.

Телеграми Бечког „Нор. Бира“.

БУДИМПЕНТА, 23 децембра. — Између Банфија и Хоранског био је двобој на пиштоље. Пуцало се два пут. Нико није рањен.

МАДРИД, 23 дец. — Генерал Ронс јавља из Маниле, да су уро-ђеници побили све Шпањолце у Балабаку. Поштеђене су само жене.

ПАРИЗ, 24 дец. — Поводом нове године помишљао је Фор 647 особа, осуђених ратним судом.

ЖЕНЕВА, 25 дец. — Лукени изјавио је, да је приликом убиства аустријске царице имао два друга, али се та његова изјава до сад још није обистинила.

КАИРО, 25 дец. — „Рајтер“ јав-ља, да је пуковник Левес послатије жестоке битке хаметом потукао Еми-ра Федила. 500 Дервиша убијено је, а 1500 заробљено. Емир је утекао.

БЕЧ, 26 дец. — Мађарски ми-нистри Банфи, Фејервари, Лукач и Сечењи примљени су заједно од Те-сара у аудиенцију, која је трајала 2 уре.

ЛОНДОН, 26 дец. — Влада обнародовала је саопштење односно предлога рускога Цара о разоружа-њу и одговор владин на тај пред-лог, говорећи, да ниједан народ не жуди више да се одржи општи мир, од инглеског. Влада ће радо потпо-моћи предлог.

БЕЧ, 27 дец. — Мађарски ми-нистри, који се овђе налазе, држали су и данас сједнице под пресједа-њем Тесаревим. Министри се вра-ћају сјутра у Будимпешту.

БЕРЛИН, 27 децембра — Цар Вилхелм, који је боловао од ревма-тизма, бољи је, и присуствоваће 30 дец. прослави годишњице, кад је Франц Јосиф постао шефом њемач-ког другог гренадирског пука.

АТИНА, 27 дец. — Неколико виших особа одлучило је основати албанско-македонско друштво, које би радило против сличних друштава у другим балканским земљама.

БЕЧ, 28 децембра. — Мађарски министри вратили су се дапас у Будимпешту. Парламенат сазван је за 5 јануара.

БУДИМПЕНТА, 29 децем. — Данас су отпочели преговори између министара Банфија, Лукача и Фејер-варија на име владе и Силађија, Чакија и Андрашија на име опшјех, који су изступили из либералне странке.

МАСАГА, 29 децем. — Тврди се, да је почео бој између чета Рас Макомена и Рас Мангаме.

РИМ, 29 децембра. — Новине доносе, да је краљ Хумберт добио од Менелика писмо писано 30/XI, у којем Менелик пријатељским рије-чима изјављује, да ће учинети све могуће, да задовољи жеље Хумбор-тове односно уређења границе, жо-лећи трајни мир са Италијом за добро свог народа. „Трибуна“ јавља, да није истина, да се мисли шиљати талијанске чете у Африку, на про-тив Италији не пријети сад ника-кова опасност у Африци.

БЕЧ, 30 дец. — Тесар наимо-новао је својеручним писмом Војводу Емануела Аосту витезом алатног руна.

ПАРИЗ, 30 дец. — Министар-ски савјет примио је телеграм, у којем се јавља Драјфусов одговор на питања касације. Драјфус изјављује, да никад није учинио никакво при-знање нити којем републиканском гардисту, нити којем чандару, а на свршетку свог испита поновио је, да је био вада увјерен, да ће се његова невиност открити тецајем двије или три године.

ПАРИЗ, 30 дец. — Комора изабрала је председајником Дена-нола против Брисона.

БИОГРАД, 30 дец. — Краљ Александар и краљ Милан поћи ће 11/1 у Ниш, гдје почињу и опет скупштинске сједнице.

ОРАО, СРБОБРАН

најбољи српски календари могу се добити

у Књижари
Калуђеровића
ЦЕТИЊЕ.

(3—3)

Објава.

Потписато друштво ставља овим поново до знања п. н. опћинству и г. г. муштеријама, да оно не одговара за никакве дугове својих чиновника и слуга прима никоме, те неће узимати у обзир никакве рекламације или оптужбе за то, нити се сматрати одговорним. —

Осим тога јавља и то, да неће припознати никакве уговоре, или ма какова обећања, које буду ма с ким чинили друштву потчињени чиновници или слуге, да би се тиме избјегла у будуће свака несугласица или парничење, већ једино припознаје и одговара за оне уговоре и друге сличне радње на писмено углављене, који буду потписани од друштвеног директора г. Хамера, или од секретара г. А. Милне-а. —

Подгорица, 1 јануара 1899 п. н.

За друштво инглеско-црногорско
Е. Хамер.

Avviso.

La sottoscritta compagnia avverte il pubblico in generale altra volta che essa non risponde dei debiti incorsi etc. etc. dei suoi impiegati o servi e non prenderà in considerazione reclami in merito.

La compagnia inoltre fa noto che non riconosce contratti o promesse fatte dai loro impiegati o servi e avverte che essa riconosce soltanto quei contratti firmati dal signor Hammer o dal sig. Alex. Milne.

Podgoritz, 1. Genajo 1899. t. n.
The Anglo-Montenegrin Trading Co., Ltd. —
Podgoritz.

ОБЈАВА.

Овијем се износи на јавну продају од данас до 15 Јануара 1899 године. једнокатна кућа Марка Ђиновиха, постојећа у линији главне улице оvd. нове вароши за измир његових дугова; иста је дугачка 9 метара, а широка 6½ метара са зидовима; садржи двије сухоте, има припадајућу башту.

Ко би желио купити поменути кућу, нека се пријави 15 Јануара идуће године, којег ће се дана дати понудиоцу највише цијене.

Број 2224.

Цетиње, 2 Децембра 1897.

УПРАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

(4—4)

ОБЈАВА.

Овим се износи на јавном аукцију кућа са једном споницом, обором и зградом, Суља Османовића, постојећа у старој вароши у тако званој „Љубовић махалу.“ Поменуто имање Суд продава за измир Суљових презадужених дугова.

Ко би желио купити речену кућу — тај нека се пријави потписатој управи, 20 јануара 1899 године, којег ће се дана иста поднети понудиоцу највише цијене. —

Број 1652.

Подгорица, 16 дец. 1898.

Управитељ вароши
Кап. Ст. Ранковић.

(3—3)

ПОЗИВ НА КУПОВИНУ СРЕЋАКА

XVII. ДРЖАВНЕ КЛАСНЕ ЛУТРИЈЕ

Ова од државе установљена и гарантована новчана Лутрија, састоји се из 300.000 срећака са 15000 згодитака, подијелених у пет класа једномјесечног вучења у току за пет идућих мјесеца, почињући од 4. Јануара 1899 год.

Главни су добитци почињући од I класе и то: 20.000, 25.000, 30.000, 35.000 а достижу у истој класи:

1. Примија динара 200.000 у сребру;

1. Добитак динара 100.000 у сребру,

Са још: 70.000, 50.000, 40.000, 30.000, 20.000, 15.000, и т. д.

Укупна свота поваца која се издаје на добитке износи:

Динара (франака) 3220.000 у сребру.

Срећке (лозови) за I класу коштају:

Цијела срећка фиор. 10 и 60 нов.; ½ срећке фиор. 5 и 30 нов.; ¼ срећке фиор. 2 и 65 нов.; ⅛ срећке по фиор. 1 и 33 новчића.

Уплату за срећке, најбоље је шилати са поштанском упутницом или у писму са означеном вредношћу.

Кад примимо уплату, одмах дотичном шаљемо поручене оригинално срећке, а по вучењу и званичну „Листу“ од извучених добитака.

План са правилом ове лутрије, свакоме на захтјев бесплатно шаљемо.

Ко жели играти на овој лутрији, нека се изволи непосредно на нашу фирму обратити.

ЂОРЂЕ Р. ОДАВИЋ и КОМП.
мењачи поваца у Београду.

NB. Из наше радње добивени су и исплаћени највећи добитци од динара: 200.000, 100.000 70.000, 50.000, 40.000 и т. д.

(4—4)

КЛАСНА ЛУТРИЈА

ДОВИТАК ОД 300.000 ДИНАРА

КОЛЕКТУРА

КОКАНОВИЋА и ВАСИЋА у БИОГРАДУ,

ОВЛАШЋЕНИ ПРОДАВЦИ

КРАЉЕВСКО СРПСКЕ ДРЖАВНЕ КЛАСНЕ ЛУТРИЈЕ

ЗА ПРИВРЕДНЕ ЦИЉЕВЕ

ОДПОЧЕЛА ЈЕ ПРОДАЈУ СРЕЋАКА 17-ТОГ КОЛА КЛАСНЕ ЛУТРИЈЕ,
КОЈА ИМА ПЕТ КЛАСА И СТОГА

ПОЗИВА ИГРАЧЕ

на судјеловање у игрању, у 17-том колу ове Лутрије напомињући у једно да је срећа, као и до сада увијек, била наклоњена нашој радњи, те су без мало сви главни добитци у прошлом колу пали на срећке, које је наша радња продала својим играчима и да су сви ти добитци исплаћени одмах и без икаквих одбитака.

И у овом колу играју 300.000 срећака, од којих, по утврђеном распореду у пет класа 15.000 морају се извући са добитцима; значи дакле да,

ПОЛОВИНА СРЕЋАКА ДОБИЈА

Цјелокупна сума за исплату добитака у овом колу, која ће се играчима исплатити износи суму од

ДИНАРА 3,220,000 У СРЕБРУ

А подијељена је на овакве добитке

1. ПРЕМИЈА 200.000 ДИНАРА.

1 од 100,000 динара	1 од 4,000 динара
1 " 70,000 "	1 " 3,600 "
1 " 50,000 "	1 " 3,000 "
1 " 40,000 "	1 " 2,500 "
1 " 35,000 "	21 " 2,000 "
2 " 30,000 "	114 " 1,000 "
1 " 25,000 "	10 " 600 "
2 " 20,000 "	180 " 500 "
2 " 15,000 "	230 " 400 "
1 " 14,000 "	290 " 300 "
1 " 12,000 "	40 " 250 "
5 " 10,000 "	350 " 200 "
1 " 8,000 "	10939 " 150 "
1 " 7,000 "	962 " 120 "
1 " 6,000 "	933 " 90 "
11 " 5,000 "	894 " 60 "

Према овоме, срећан играч у повољном случају може од један пут добити:

300.000 ДИНАРА

Свака класа има своје вучење

ВУЧЕЊЕ I КЛАСЕ БИЋЕ 5 ЈАНУАРА 1899 ГОД.

Цијена срећкама је за све класе подједнака:

и то једна цијела срећка за I класу, китша динара 24; половина дин. 12; четвртина дин. 6; и осмина дин. 3.

Наша радња продаје срећке, како за Србију и српске покрајине, тако и у све стране државе.

Поручбине Срећака вршимо брзо и тачно, а по сваком вучењу шаљемо купцу, бесплатно, листу о извученим добитцима.

Уплату за срећке ваља слати непосредно поднисканим овлашћеним продавцима. Најлакше и најпоузданије поштанском упутницом, а гдје нема упутничког саобраћаја, најбоље је слати новац у писму са означеном вредношћу.

Срећке се шаљу купцима, чим се уплата прими.

На захтјев шаљемо бесплатно план играња са званичним правилом ове лутрије.

Биоград, Новембра 1898 год.

Џокановић и Васић

Краљ. Срп. овл. продаваоци срећака у Биограду.

(5—6)